

Siika-, Pyhä- ja Kalajoen, sekä rannikkoalueiden kuntien vesihuollon alueellinen yleissuunnitelma / Lausuntopyyntö yleissuunnitelmaluonnoksesta

Khall 03.02.2025 § 30

Vesihuoltolain 119/2001 5 §:n mukaisesti kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten, laitoksille vettä toimittavien ja niiden jätevesiä käsittelevien sekä muiden kuntien kanssa sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun.

Etelä-Savon ELY-keskuksen valtakunnallinen vesihuoltopalvelut -yksikkö järjesti "Vesihuollon alueellisen yleissuunnittelun käynnistäminen" -infotilaisuuden 18.12.2024 Teams -ympäristössä.

Yleissuunnitelman keskeinen sisältö

- Alueen vesihuollon nykytilanne, yhteistyön muodot ja tulevaisuuden näkymät ennusteet huomioiden
- Keskeiset tarpeet ja toimenpiteet vesihuollon yhteistyön, toimintavarmuuden ja palvelun laadun edelleen lisäämiseksi
- Tarpeiden ja toimenpiteiden esittäminen kunnittain/laitoksittain eri vesihuollon osa-alueet huomioiden
- Toimenpiteiden vertailu ja arviointi kunta- ja laitousyhteistyön, vesihuoltojärjestelmän palvelutason, kustannusten, turvallisuuden ja terveyden, alueiden ja yhdyskuntien kehittämisen, ympäristöön ja pinta- ja pohjavesien tilaan kohdistuvien vaikutusten sekä tunnistettujen vesihuollon muutosvoimien näkökulmista
- Toimenpiteiden toteutusaikataulujen ja kustannusarvioiden esittäminen kunnittain/laitoksittain valitulla suunnitteluajanjaksolla

- Vesihuollon organisointi tulevaisuuden haasteisiin (VVY 2023)
 - ei yksityiskohtaista esitystä organisoitumisista

Yleisuunnittelun tavoitteet:

- Suunnitteluun osallistuvat kaikki alueen kunnat ja vesihuoltolaitokset, sekä maakunnan liitto ja ELY-keskus
- Tavoitteena on monipuolistaa ja vahvistaa edelleen suunnittelualueen kuntien ja vesihuoltolaitosten yhteistyötä vesihuollon toimintavarmuutta ja palvelun laatua lisäten
- Tarvittavilta osin suunnitelmassa voidaan osoittaa myös toimintavarmuutta ja toimivampia vesihuoltopalveluita tukevia uudisinvestointitarpeita vedenhankinnan ja jätevesien viemäroinnin ja -käsittelyn sekä poikkeuksellisiin sääoloihin ja häiriötilanteisiin varautumisen osalta

ELY-keskus pyytää keskustelutilaisuudessa (18.12.2024) sovitun mukaisesti kunnilta ilmoitukset vesihuollon alueellisen yleissuunnitelman laatimiskustannuksiin osallistumisesta liitteenä olevan jakoesityksen mukaisesti viimeistään perjantaihin 7.2.2025 mennessä. Samalla ilmoituksella ELY-keskus pyytää kuntia ilmoittamaan myös edustajansa suunnitelman laatimistyön aikaisiin työ- ja ohjausryhmiin. Ryhmiin osallistujat voivat olla kuntien ja vesihuoltolaitosten edustajia. Ohjausryhmien edustajiksi toivotaan ensisijaisesti kuntien edustajia.

Hankkeen kustannusarvio on Ely-keskuksen arvion mukaan 70.000 €, josta Ely-keskuksen osuus 21.000 € (rahoitus tältä osin varmistuu tammi-helmikuun 2025 aikana). Loppuosa kustannuksista jaetaan kuntien ja mahdollisesti maakuntaliiton kesken. Pyhäjoen kunnan osuus kustannusarvion mukaisella jaolla olisi 2.087,61€. Lopulliset osuudet voivat poiketa arviosta.

Suunnitelman laatimistyö on tarkoitus käynnistyä kevään 2025 aikana. Kuntarahoitusosuuksien sekä työ- ja ohjausryhmäedustajien nimeämisten varmistuttua Ely-keskus käynnistää hankkeen valmisteluun ja hankintaprosessiin liittyvät toimet ja informoi hankkeen etenemisestä eri vaiheissa. Suunnitelman keskeisinä

tavoitteina on monipuolistaa ja vahvistaa suunnittelualueen kuntien ja vesihuoltolaitosten yhteistyötä vesihuollon toimintavarmuutta ja palvelun laatua lisäten.

Prosessin lähtökohdista, tarkoituksista ja tavoitteista, sekä työ- ja ohjausryhmän toiminnasta löytyy lisätietoja oheismateriaaleista.

Oheismateriaalina:

- Muistio 18.12.2024
- Rahoitusosuudet
- Esitys infotilaisuudessa 18.12.2024

Ehdotus:

Kunnanhallitus

- hyväksyy Pyhäjoen osalta liitteenä olevan vesihuollon alueellisen yleissuunnitelman kustannusjaon,
- nimeää Pyhäjoen kunnan edustajaksi hankkeen ohjausryhmään tekninen johtaja Aimo Korven,
- nimeää Pyhäjoen kunnan edustajaksi hankkeen työryhmään Pyhäjokisuun Vesi Oy:n toimitusjohtaja Sauli Mankisen ja Pyhäjokisuun Vesi Oy:n hallituksen puheenjohtaja Matti Pahkalan.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen.

Muutoksenhaku: Oikaisuvaatimus kunnanhallitukselle
Tiedoksi: ELY-keskus, aleksi.kiiski@ely-keskus.fi

Khall 05.10.2026
15/10.03.01.04.00/2025

Tausta

Pohjois-Pohjanmaan liitto, Elinvoimakeskus ja alueen kunnat sekä vesihuoltolaitokset ovat laatimassa Siikajoki-, Pyhäjoki- ja

Kalajokilaaksojen vesihuollon alueellista yleissuunnitelmaa. Suunnittelukonsulttina on Ramboll, joka pyytää ohjausryhmän puolesta 5.10.2026 mennessä lausuntoa yleissuunnitelmasta. Pyhäjoelta ohjausryhmässä on Antti Suominen ja työryhmässä Sauli Mankinen ja Matti Pahkala.

Vesihuoltosuunnitelma pohjautuu vesihuoltoon kohdistuviin lyhyen ja pitkän aikavälin tarpeisiin, kehitysnäkymiin ja tulevaisuuden strategioihin. Suunnitelma on esitetty selkeälukuisina ja havainnollisina esittelykalvoina. Yleissuunnitelman tarkoituksena on monipuolistaa ja vahvistaa suunnittelualueen kuntien ja vesihuoltolaitosten yhteistyötä vesihuollon toimintavarmuutta ja palvelun laatua lisäten. Suunnitelmassa kuvataan alueen vesihuollon nykytilaa sekä normaalioloissa että mahdollisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa. Näkyvästi esillä ovat myös organisaatioita koskevat suunnitteluvaihtoehdot.

Pohjois-Pohjanmaan eteläisten jokilaaksojen alueellinen yleissuunnitelma toimii koko aluetta palvelevana vesihuollon kehittämisen asiakirjana vuoteen 2040 asti. Suunnitelmassa tuotettavia kuntakohtaisia toimenpidekortteja voidaan hyödyntää kuntien vesihuoltosuunnitelmien laadinnassa.

Vuoden 2026 alusta voimaan tulleet muutokset vesihuoltolakiin vahvistivat kunnan roolia vesihuollon järjestämisessä. Kunnan hallintosääntöön tulee nimetä vastuut vesihuoltotehtävistä ja kunnalle määrättiin velvollisuus laatia kunnan vesihuoltosuunnitelma v. 2028 alkuun mennessä. Samalla aikataululla vesihuoltolaitoksen tulee tehdä omaisuuden hallintasuunnitelma ja vuoden 2030 alkuun mennessä varautumissuunnitelma. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueet tulee päivittää v 2031 alkuun mennessä.

Ehdotus:

Pyhäjoen kunta esittää lausuntonaan, että Siikajoki-, Pyhäjoki- ja Kalajokilaaksojen vesihuollon alueellinen yleissuunnitelma on kattava ja antaa hyvät lähtökohdat paikallisten ja kunnittaisten vesihuoltosuunnitelmien päivittämiseen. Suunnitelma on selkeä ja

siinä on esitetty rohkeasti ja avoimesti vastauksia tuleviin haasteisiin organisaatorakenteita uudistamista myöten. Pyhäjoen kunnan osalta esitetyt kehittämisvaihtoehdot ovat teknisesti ja taloudellisesti hyvin perusteltuja.

Vuoteen 2040 ulottuvan suunnitelman peruslähtökohdaksi on rajattu tilastokeskuksen kunnittainen asukasluvun kehitys. Suurten hankkeiden myötä Pyhäjoen osalta kehitys vesihuoltoasioissa on ollut ja tulee olemaan jatkossakin asukasluvun kehittymisestä poikkeava. Veden kulutus ja jätevesien määrä tulevat olemaan selvästi suunnitelmassa ennakoitua suurempia. On olemassa riski, että suunnitelman organisaatiouudistuksissa kaavaillut isommat laajalla alueella toimivat organisaatorakenteet eivät kykene tarjoamaan ratkaisuja yritysten toivomissa aikatauluissa.

Ennustetun asukasluvun kehityksen käyttäminen ei saa kuitenkaan liikaa rajata ja jarruttaa muunlaisia kehityspolkuja. Vesihuollonkin on säilytettävä riittävä ketteryys vastata ympärillä olevan yhteiskunnan kehityksen nopeastikin muuttuviin tarpeisiin.

Päätös: